

Grond voor Inrichting

Sleutel voor het ontsluiten van Geomorfologie en Bodem bij inrichting en beheer

Vragen

*"Welk type natuur kan hier voorkomen?",
"Hoe kunnen we de inrichting aansluiten op de abiotische potenties?",
"Waar verwachten we verschillende bostypen?",
"Wat is de archeologische verwachtingswaarde in dit perceel?",
"Hoe kunnen we onze gemeente voorbereiden op klimaatverandering?"*

Antwoorden?

Het antwoord op complexe vragen rondom inrichting en beheer van landelijk gebied en stedelijke omgeving is vaak niet eenvoudig. Informatie over geomorfologie en bodem kan veel bijdragen aan het begrip van ontstaanswijze en ruimtelijke samenhang van het landschap. Dit besef hebben we meestal wel, maar de interpretatie van abiotische informatie is soms lastig.

Hulpmiddelen

Om de interpretatie van geomorfologische- en bodemkaarten eenvoudiger te maken en te helpen bij het verzamelen van aanvullende (veld)informatie zijn door Alterra twee onderling samenhangende producten ontwikkeld:

- De Landschapsleutel
- De Landschappelijke Bodemkaart van Nederland

Aan de andere kant van deze pagina staat een beknopte toelichting op deze hulpmiddelen.

ALTERRA

WAGENINGEN UR

Alterra Wageningen UR
Postbus 47, 6700 AA Wageningen
Contact: bas.vandelft@wur.nl
T + 31 (0)317 486534

De Landschapsleutel

In samenwerking met een aantal partners is in 2011 de eerste versie van de Landschapsleutel ontwikkeld als leidraad voor natuurontwikkeling. Deze is nu door Alterra verder doorontwikkeld en beschikbaar als online tool om voor een perceel of terrein de landschapsecologische positie te bepalen. Hiervoor is een hiërarchische indeling gemaakt op basis van geomorfologie en bodem:

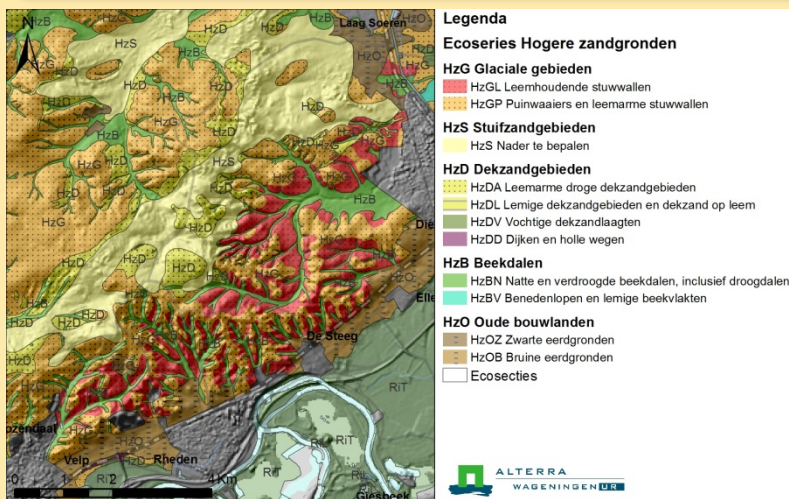
- 6 Fysisch-geografische regio's,
- 21 Fysisch-geografische secties,
- 67 Fysisch-geografische series,
- 128 Fysisch-geografische typen

Per type wordt een aantal potentiële vegetaties aangegeven die onder de juiste voorwaarden zouden kunnen voorkomen binnen deze eenheid. Dit kan getoetst worden door de actuele landhoedanigheden (grondwaterstanden, zuurgraad en voedselrijkdom van de bodem of zoutgehalte) te vergelijken met de landbenodigdheden of abiotische randvoorwaarden van deze vegetaties.

De online tool op www.landschapsleutel.wur.nl/ bevat vragenlijsten om met behulp van geomorfologische- en bodemkaarten en (zelf te verzamelen) aanvullende informatie te bepalen tot welke landschapsecologische eenheid een perceel of terrein behoort. De vragenlijsten zijn voorzien van toelichtingen en bij de eenheden kan rijk geïllustreerde documentatie worden opgeroepen. Voor het verzamelen van de benodigde informatie wordt ruimschoots verwezen naar (online beschikbare) informatie.

De Landschappelijke Bodemkaart van Nederland

De landschapsecologische indeling van de Landschapsleutel is toegepast op de landelijke bestanden van de geomorfologische- en bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Deze kaartschaal past bij het niveau van fysisch-geografische series. Voor toekenning op het laagste niveau (type) is meestal meer gedetailleerde informatie nodig.

Identificatie van Element 1 vanaf ecologische H2 - Hogere zandgronden
Vragenlijst voor de ecologische eenheid 1 Element 1

1 van 8 vragen beantwoord (12,5%)

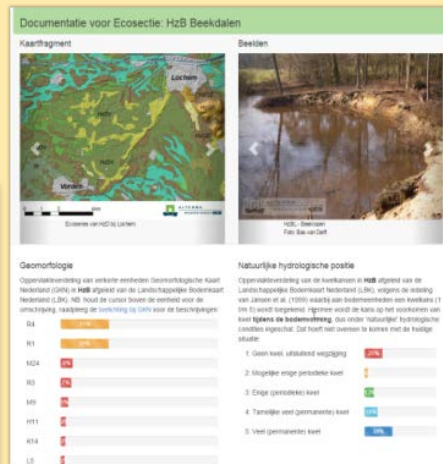
Vragenlijst

Vraag	H2G	H2S	H2D	H2B	H2O	Antwoord
1. Ligt het element op een stuwwal, stuwwalresten of een grondwater?	0	2	0	1	1	20
2. Ligt het element op een stuwwal, stuwwalresten of een grondwater?	0	2	0	1	1	20
3. Ligt het element op een stuwwal, stuwwalresten of een grondwater?	0	2	0	1	1	20
4. Ligt het element op een stuwwal, stuwwalresten of een grondwater?	0	2	0	1	1	20
5. Ligt het element op een stuwwal, stuwwalresten of een grondwater?	0	2	0	1	1	20
6. Ligt het element op een stuwwal, stuwwalresten of een grondwater?	0	2	0	1	1	20
7. Ligt het element op een stuwwal, stuwwalresten of een grondwater?	0	2	0	1	1	20
8. Ligt het element op een stuwwal, stuwwalresten of een grondwater?	0	2	0	1	1	20

Te onderscheiden eenheden:

- ☒ H2G - Glaciale gebieden
- ☐ H2S - Stufzandgebieden
- ☐ H2D - Dekzandgebieden
- ☐ H2B - Beekdalen
- ☐ H2O - Oude bouwlanden

Antwoord: H2G

Toepassingen

De toepassingsmogelijkheden van Landschapsleutel en Landschappelijke Bodemkaart zijn legio. Het zijn uitstekende hulpmiddelen voor een Landschapsecologische Systeemanalyse (LESA) ten behoeve van inrichting en beheer van (nieuwe) natuur. De vergelijking van de actuele abiotische toestand met abiotische randvoorwaarden maakt daarbij een knelpuntenanalyse mogelijk. Hiermee zijn deze instrumenten bij uitstek geschikt voor toepassingsgericht onderzoek voor OBN, PAS en Natura2000 of als ondersteuning bij het beheer door terrein behorende instanties. Naast ecologische vraagstukken kunnen de methoden (eventueel met aangepaste indelingen) ook gebruikt worden voor het opstellen van archeologische verwachtingskaarten, in de bosbouw en voor het plannen van ruimtelijke klimaatadaptatie.

Onderwijs

In het HBO (o.a. Van Hall Larenstein) en WO (o.a. WUR) worden studenten voorbereid op het beantwoorden van complexe vraagstukken op het gebied van ruimtelijke inrichting en beheer van de groene ruimte zoals hierboven beschreven. Landschapsleutel en Landschappelijke Bodemkaart dragen bij aan het vergroten van het begrip van deze vragen en worden nu al in een aantal gevallen gebruikt in het onderwijs.